

Mesačný report o trhu s elektrinou

Júl 2024

Obsah

1.	ÚČEL DOKUMENTU	3
2.	POUŽITÉ SKRATKY	4
3.	ŠTATISTIKY O ÚČASTNÍKOV TRHU S ELEKTRINOU	5
3.1.	POČTY ÚČASTNÍKOV TRHU S ELEKTRINOU	5
4.	ŠTATISTIKY O ZMENÁCH DODÁVATEĽA	6
4.1.	POČET ZMIEN DODÁVATEĽA	6
5.	ŠTATISTIKY O ZARIADENIACH NA VÝROBU ELEKTRINY	7
5.1.	POČET ZARIADENÍ NA VÝROBU ELEKTRINY PODĽA PRIMÁRNEHO ZDROJA ENERGIE	7
6.	ŠTATISTIKY O ZDROJOVEJ ZÁKLADNI SR	9
6.1.	INŠTALOVANÝ VÝKON PODĽA PRIMÁRNEHO ZDROJA ENERGIE	9
7.	ŠTATISTIKY O VÝROBE ELEKTRINY	11
7.1.	MNOŽSTVO VYROBENEJ ELEKTRINY PODĽA PRIMÁRNEHO ZDROJA ENERGIE	11
8.	ŠTATISTIKY O SPOTREBE ELEKTRINY	13
8.1.	MNOŽSTVO ELEKTRINY PODĽA TYPU SPOTREBY	13
9.	ŠTATISTIKY O ORGANIZOVANOM KRÁTKODOBOM CEZHraničnom TRHU S ELEKTRINOU	14
9.1.	MNOŽSTVO ELEKTRINY ZOBCHODOVANEJ NA ORGANIZOVANOM KRÁTKODOBOM CEZHraničnom TRHU S ELEKTRINOU	14
9.2.	INDEXY DENNÉHO TRHU	15
10.	ŠTATISTIKY O REGULAČNEJ ELEKTRINE	16
10.1.	OBSTARANÁ REGULAČNÁ ELEKTRINA	16
10.2.	NÁKLADY NA REGULAČNÚ ELEKTRINU	17
10.3.	ODCHÝLKY SUBJEKTOV ZÚČTOVANIA A ODCHÝLKY SÚSTAVY	18
10.4.	CENY REGULAČNEJ ELEKTRINY A CENY ODCHÝLKY	19
10.5.	PLATBY ZA ODCHÝLKY	20

1. Účel dokumentu

OKTE, a.s. v súlade s ustanoveniami § 37 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonáva:

- a) organizovanie a vyhodnocovanie organizovaného krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou,
- b) zúčtovanie odchýlok,
- c) súvisiace činnosti, najmä
 1. správu a zber nameraných údajov v rozsahu podľa pravidiel trhu,
 2. centrálnu fakturáciu v rozsahu podľa pravidiel trhu,
- d) organizovanie a zúčtovanie podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou podľa zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- e) evidenciu, prevody a organizovanie trhu so zárukami pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a zárukami pôvodu elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou podľa zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pre výkon uvedených činností OKTE, a.s. prevádzkuje nižšie uvedené informačné systémy:

- ISZO Informačný systém zúčtovania odchýlok
- ISOT Informačný systém organizátora trhu
- RRM Informačný systém registrovaného reportovacieho mechanizmu
- ISOM Informačný systém operátora meraní a centrálnej fakturácie
- OZE Informačný systém zúčtovateľa podpory OZE a KVET
- ZPE Informačný systém pre záruky pôvodu
- IMS Informačný systém pre inteligentné meracie systémy

OKTE, a.s. publikuje *Mesačný report o trhu s elektrinou*, ktorý poskytuje základné informácie o trhu s elektrinou na základe údajov, ktoré OKTE, a.s. eviduje vo svojich informačných systémoch.

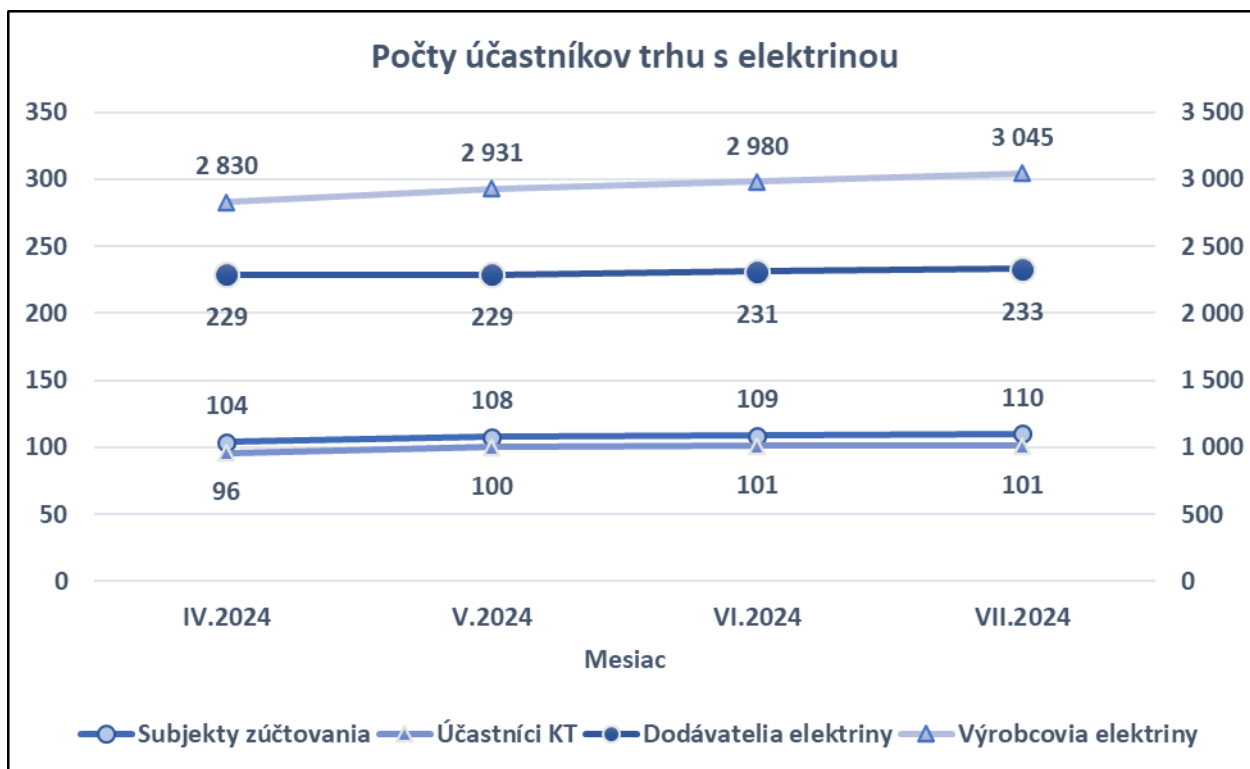
2. Použité skratky

ES SR	Elektrizačná sústava Slovenskej republiky
KT	Organizovaný krátkodobý cezhraničný trh s elektrinou
KVET	Kombinovaná výroba elektriny a tepla
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
RE	Regulačná elektrina
SO	Odchýlka sústavy
SO-	Záporná odchýlka sústavy
SO+	Kladná odchýlka sústavy
TPS	Tarifa za prevádzkovanie systému
TSS	Tarifa za systémové služby

3. Štatistiky o účastníkoch trhu s elektrinou

3.1. Počty účastníkov trhu s elektrinou

Počty účastníkov trhu s elektrinou	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Subjekty zúčtovania	104	108	109	110
Účastníci KT	96	100	101	101
Dodávatelia elektriny	229	229	231	233
Výrobcovia elektriny	2 830	2 931	2 980	3 045

Počet subjektov zúčtovania sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 1. Ku koncu júla 2024 mal OKTE, a.s. uzatvorenú zmluvu o zúčtovaní odchýlky so 110 subjektmi zúčtovania.

Počet účastníkov organizovaného krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom nezmenil. Ku koncu júla 2024 mal OKTE, a.s. uzatvorenú zmluvu o prístupe a podmienkach účasti na krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou s 101 subjektmi.

Počet dodávateľov elektriny sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 2. Ku koncu júla 2024 bolo v systémoch OKTE, a.s. evidovaných 233 dodávateľov elektriny.

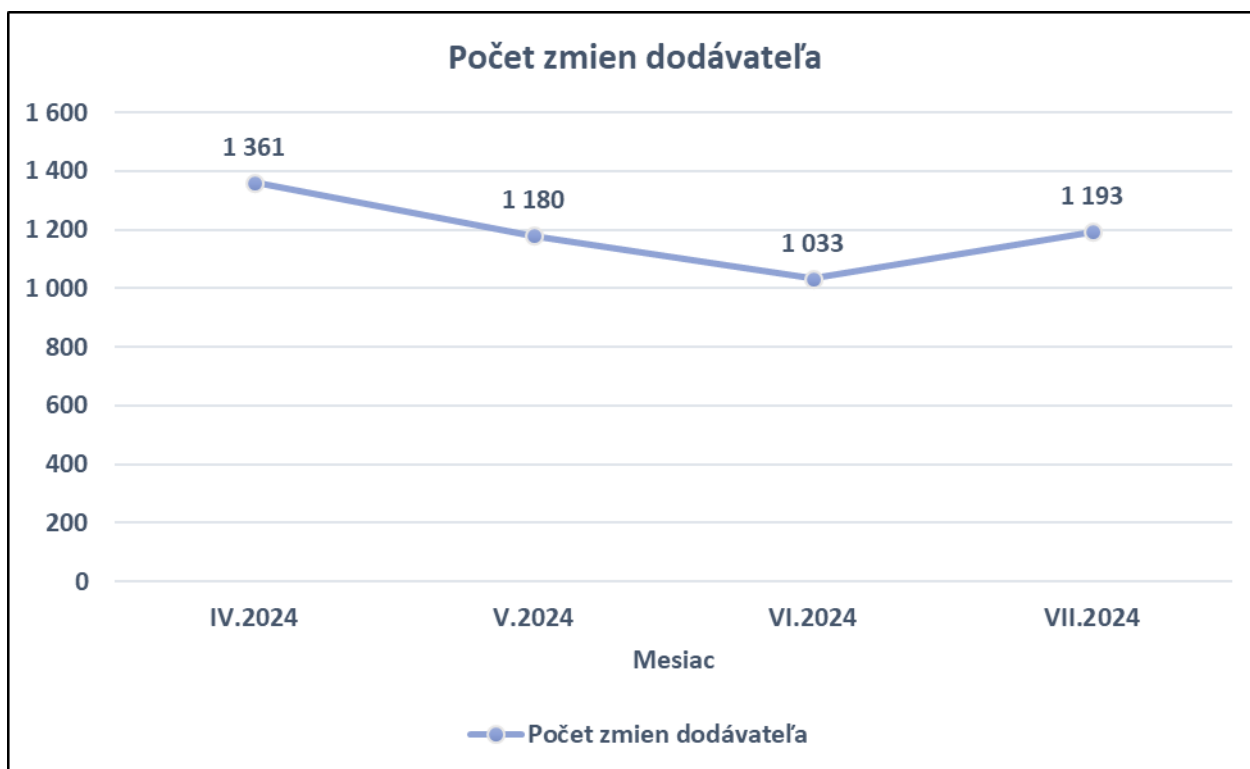
Počet výrobcov elektriny sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 65. Ku koncu júla 2024 bolo v informačných systémoch OKTE, a.s. evidovaných 3045 výrobcov elektriny.

4. Štatistiky o zmenách dodávateľa

4.1. Počet zmien dodávateľa

Počet zmien dodávateľa	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Počet zmien dodávateľa	1 361	1 180	1 033	1 193

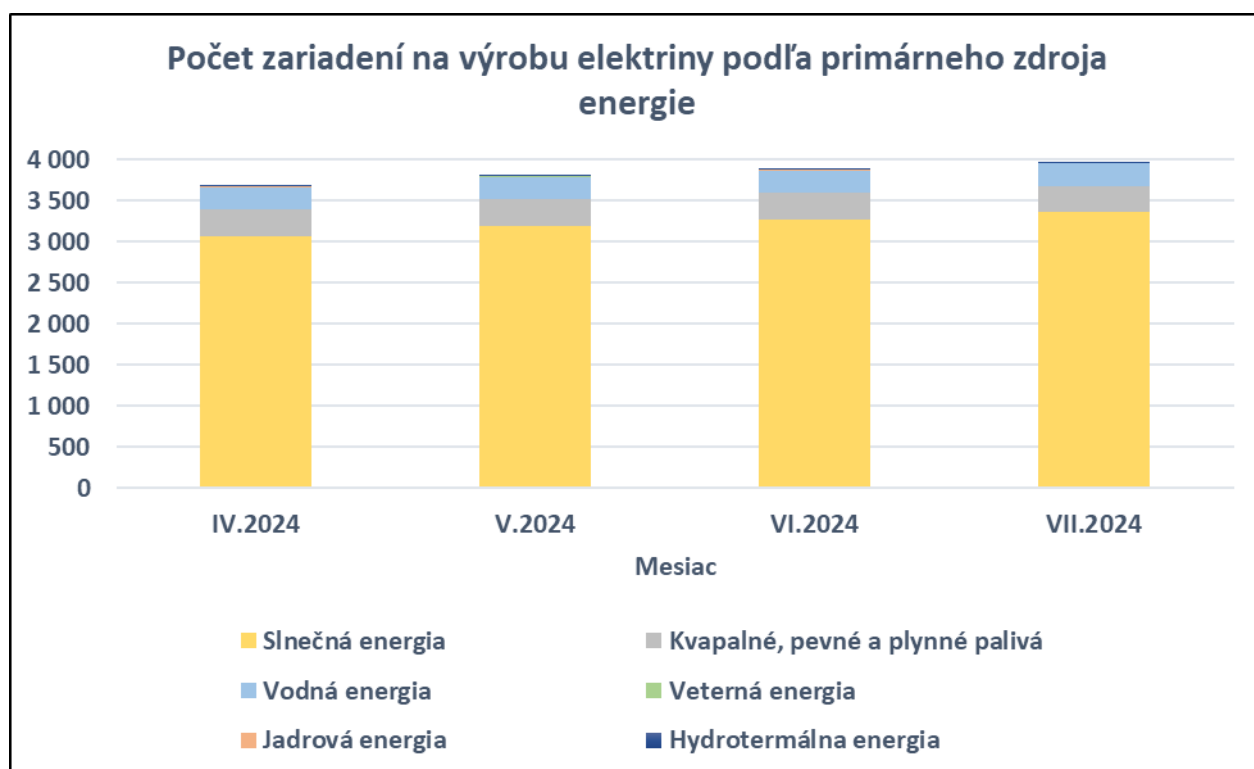

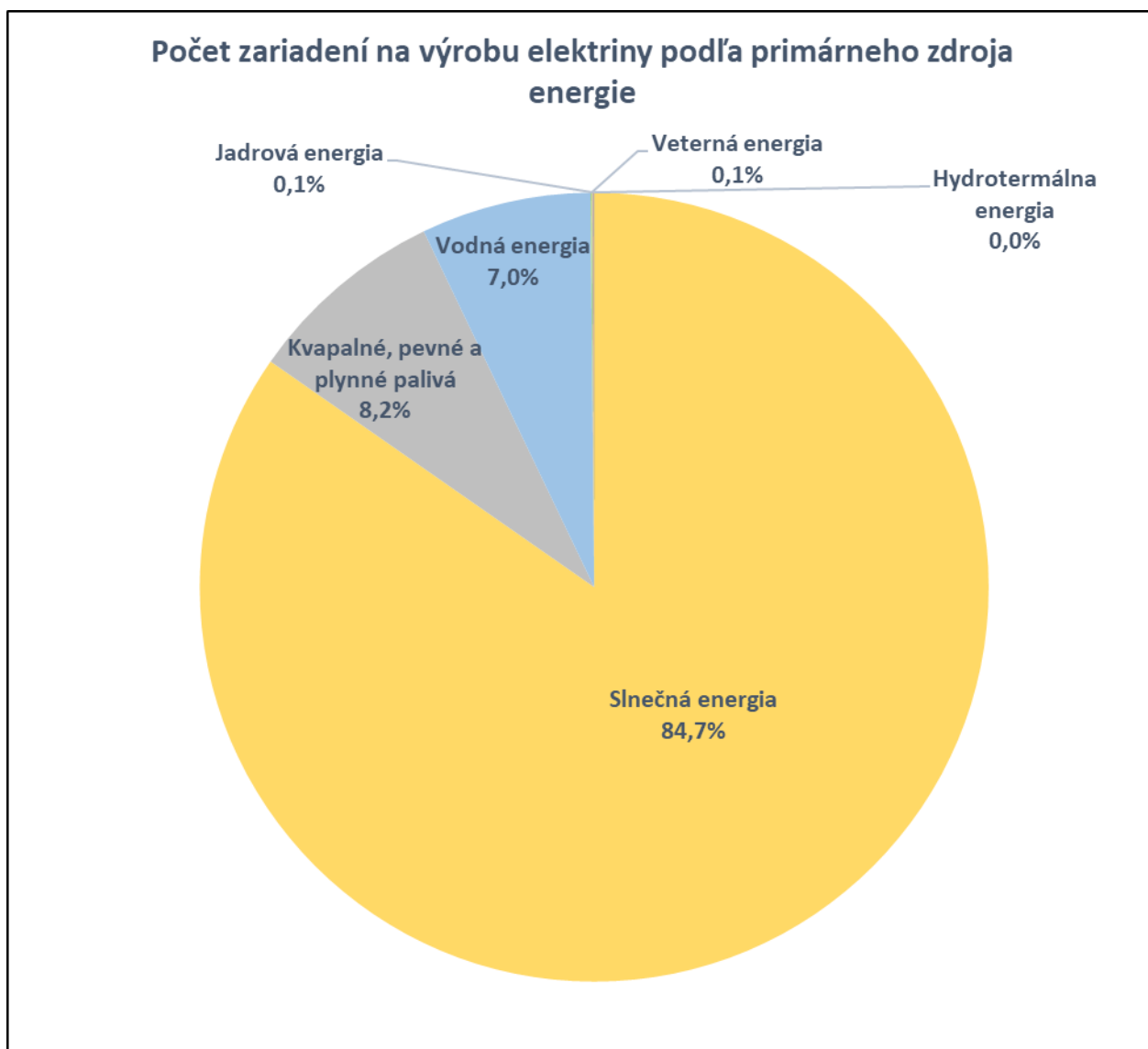
V júli 2024 nastala zmena dodávateľa elektriny pre 1193 odberných a odovzdávacích miest.

5. Štatistiky o zariadeniach na výrobu elektriny

5.1. Počet zariadení na výrobu elektriny podľa primárneho zdroja energie

Počet zariadení na výrobu elektriny podľa primárneho zdroja energie	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Slničná energia	3 072	3 198	3 274	3 358
Kvapalnú, pevnú a plynnú palivá	317	319	319	325
Vodná energia	277	276	276	276
Veterná energia	3	3	3	3
Jadrová energia	2	2	2	2
Hydrotermálna energia	1	1	1	1
Spolu	3 672	3 799	3 875	3 965

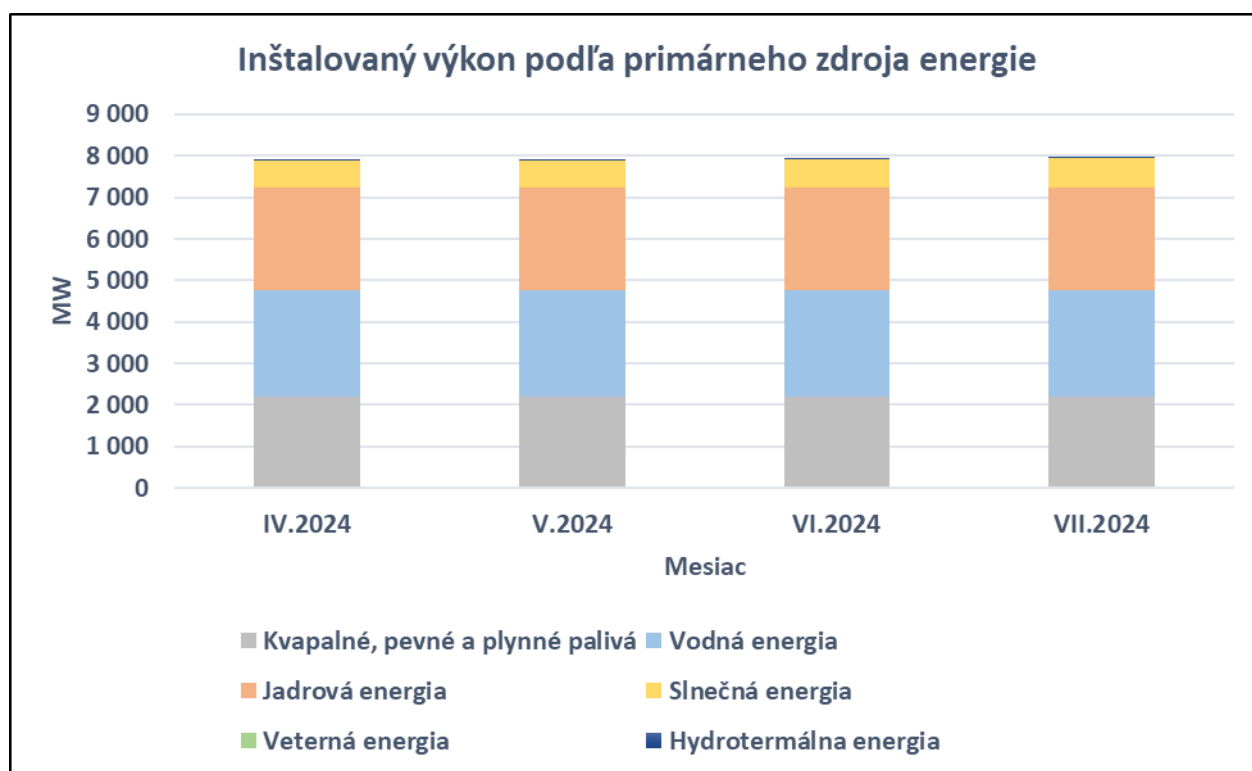

V júli 2024 sa počet zariadení na výrobu elektriny oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšil o 90, pričom počet zariadení na výrobu elektriny zo slnečnej energie sa zvýšil o 84 a počet zariadení na výrobu elektriny spaľovaním sa zvýšil o 6. Ku koncu júla 2024 OKTE, a.s. vo svojich informačných systémoch evidoval 3965 zariadení na výrobu elektriny, z toho bolo najviac zariadení na výrobu elektriny vyrábajúcich elektrinu zo slnečnej energie (3358 zariadení, tzn. 84,7 %), nasledovali zariadenia na výrobu elektriny vyrábajúce elektrinu spaľovaním kvapalných, pevných a plyných palív (325 zariadení, tzn. 8,2 %) a ďalej zariadenia na výrobu elektriny vyrábajúce elektrinu z vodnej energie (276 zariadení, tzn. 7,0 %). Ostatné typy zariadení na výrobu elektriny sú v celkovom počte zastúpené iba jednotkami prípadov (spolu 6 zariadení, tzn., že ich celkový podiel na celkovom počte zariadení na výrobu elektriny je menej ako 1 %).

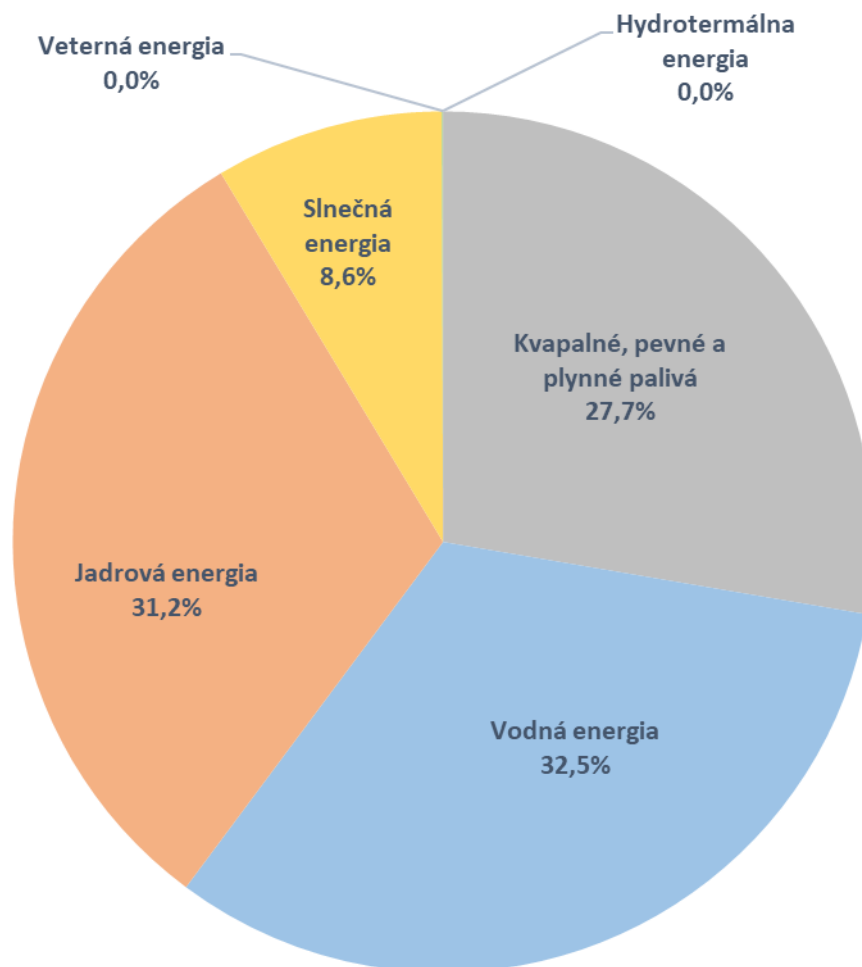
6. Štatistiky o zdrojovej základni SR

6.1. Inštalovaný výkon podľa primárneho zdroja energie

Inštalovaný výkon zariadení na výrobu elektriny podľa primárneho zdroja energie (MW)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Kvapalné, pevné a plynné palivá	2 190,001	2 189,401	2 191,541	2 198,093
Vodná energia	2 579,288	2 579,988	2 579,988	2 579,988
Jadrová energia	2 474,830	2 474,830	2 474,830	2 474,830
Slnečná energia	640,540	654,586	662,149	681,705
Veterná energia	3,140	3,140	3,140	3,140
Hydrotermálna energia	0,575	0,575	0,575	0,575
Spolu	7 888,374	7 902,520	7 912,223	7 938,331

Inštalovaný výkon podľa primárneho zdroja energie

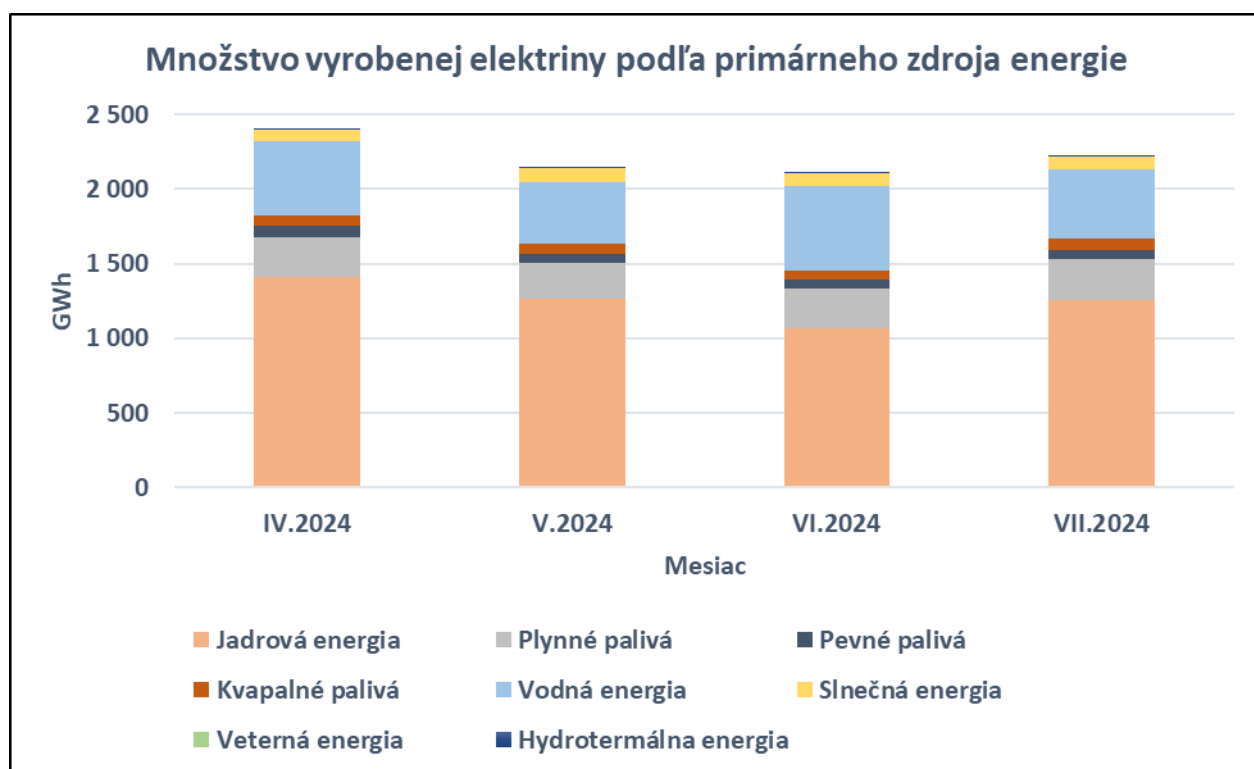
Inštalovaný výkon zariadení na výrobu elektriny sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 26,108 MW, pričom v prípade zariadení na výrobu elektriny zo slnečnej energie sa zvýšil o 19,556 MW a v prípade zariadení na výrobu elektriny spaľovaním sa zvýšil o 6,552 MW.

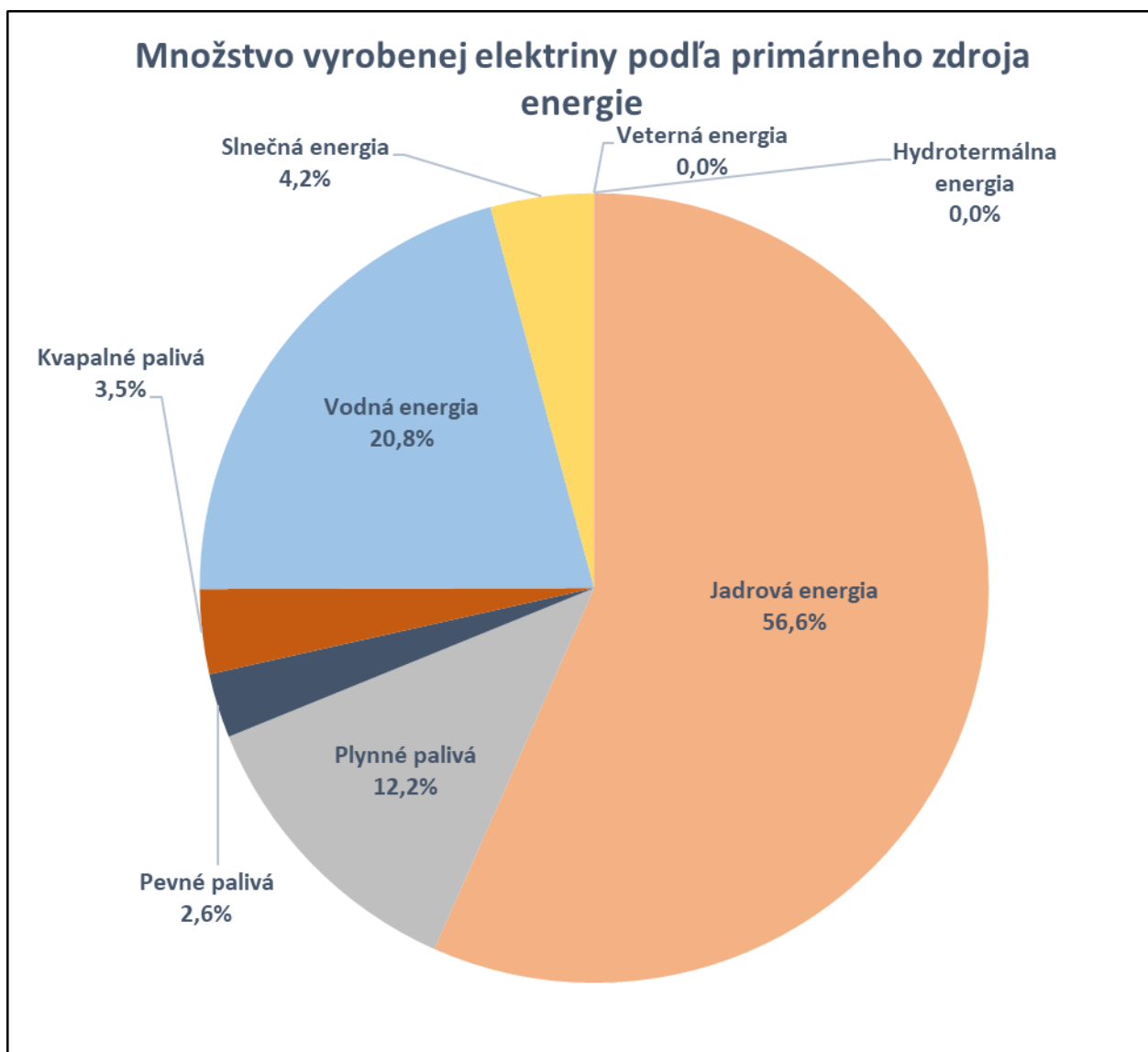
Ku koncu júla 2024 OKTE, a.s. vo svojich informačných systémoch evidoval zariadenia na výrobu elektriny s celkovým elektrickým inštalovaným výkonom 7938 MW, z toho najviac inštalovaného výkonu mali zariadenia na výrobu elektriny z vodnej energie (2580 MW, tzn. 32,5 %), zariadenia na výrobu elektriny z jadrovej energie (2475 MW, tzn. 31,2 %) a zariadenia na výrobu elektriny spaľujúce kvapalné, pevné a plynné palivá (2198 MW, tzn. 27,7 %), nasledovali zariadenia na výrobu elektriny vyrábajúce elektrinu zo slnečnej energie (682 MW, tzn. 8,6 %). Inštalované výkony ostatných typov zariadení na výrobu elektriny sa v súčte pohybujú iba v rádoch jednotiek MW (ich celkový podiel na celkovom inštalovanom výkone zariadení na výrobu elektriny je menej ako 0,1 %).

7. Štatistiky o výrobe elektriny

7.1. Množstvo vyrobenej elektriny podľa primárneho zdroja energie

Množstvo vyrobenej elektriny podľa primárneho zdroja energie (GWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Jadrová energia	1 411,911	1 267,892	1 071,877	1 258,761
Plynné palivá	268,910	235,294	261,905	271,436
Pevné palivá	72,550	66,877	58,755	58,566
Kvapalné palivá	73,378	63,019	64,976	77,127
Vodná energia	498,440	416,117	567,242	462,291
Slnečná energia	72,799	88,616	81,803	94,021
Veterná energia	0,523	0,432	0,185	0,147
Hydrotermálna energia	0,022	0,037	0,023	0,015
Spolu	2 398,533	2 138,284	2 106,766	2 222,366

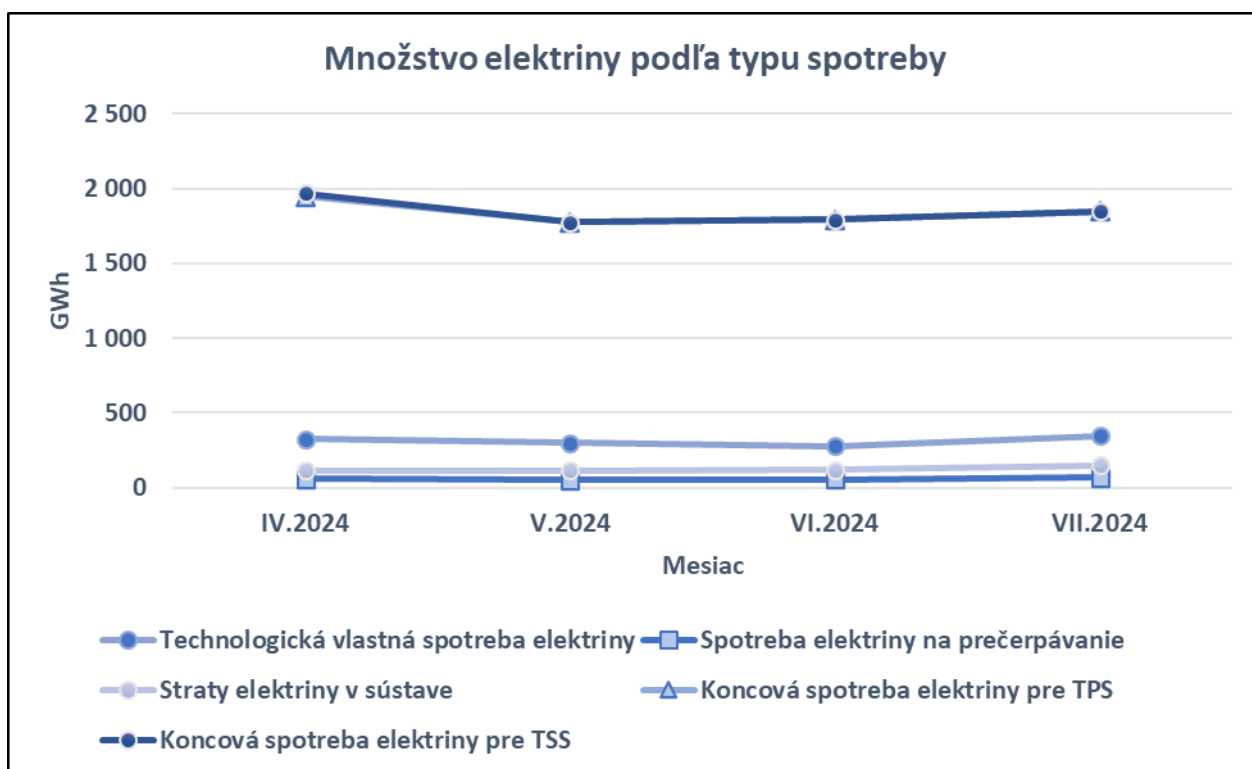
V júli 2024 sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšila produkcia elektriny o 116 GWh na 2222 GWh. Zvýšenie bolo spôsobené najmä zvýšením výroby elektriny v zariadeniach na výrobu elektriny z jadrovej energie (zvýšenie o 187 GWh, tzn. o 17 %), v zariadeniach na výrobu elektriny spaľovaním (zvýšenie o 21 GWh, tzn. o 6 %) a v zariadeniach na výrobu elektriny zo slnečnej energie (zvýšenie o 12 GWh, tzn. o 15 %), naopak sa znížila výroba elektriny najmä v zariadeniach na výrobu elektriny z vodnej energie (zníženie o 105 GWh, tzn. o 19 %).

Najviac elektriny bolo vyrobené z jadrovej energie (1,259 TWh, tzn. 56,6 %), významné množstvo elektriny bolo vyrobené z vodnej energie (462 GWh, tzn. 20,8 %) a spaľovaním kvapalných, plynných a pevných palív (407 GWh, tzn. 18,3 %).

8. Štatistiky o spotrebe elektriny

8.1. Množstvo elektriny podľa typu spotreby

Množstvo elektriny podľa typu spotreby (GWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Technologická vlastná spotreba elektriny	325,454	297,473	279,426	344,706
Spotreba elektriny na prečerpávanie	57,996	47,848	53,202	68,489
Straty elektriny v sústave	114,095	114,616	119,549	147,256
Koncová spotreba elektriny pre TPS	1 947,023	1 776,503	1 791,056	1 848,582
Koncová spotreba elektriny pre TSS	1 967,213	1 776,520	1 791,063	1 847,106

V júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom vzrástla technologická vlastná spotreba elektriny (nárast o 65 GWh na 345 GWh, tzn. nárast o 23 %), vzrástla aj spotreba elektriny na prečerpávanie (nárast o 15 GWh na 68 GWh, tzn. nárast o 29 %), vzrástli aj straty elektriny v sústave (nárast o 28 GWh na 147 GWh, tzn. nárast o 23 %). Hodnoty koncovej spotreby elektriny, na ktorú sa uplatňuje tarifa za prevádzkovanie systému, a koncovej spotreby elektriny, na ktorú sa uplatňuje tarifa za systémové služby, sa v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšili, keď koncová spotreba elektriny, na ktorú sa uplatňuje tarifa za prevádzkovanie systému, v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu vzrástla o 58 GWh na 1,849 TWh (tzn. o 3 %) a koncová spotreba elektriny, na ktorú sa uplatňuje tarifa za systémové služby, v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu vzrástla o 56 GWh na 1,847 TWh (tzn. o 3 %).

9. Štatistiky o organizovanom krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou

9.1. Množstvo elektriny zobchodovanej na organizovanom krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou

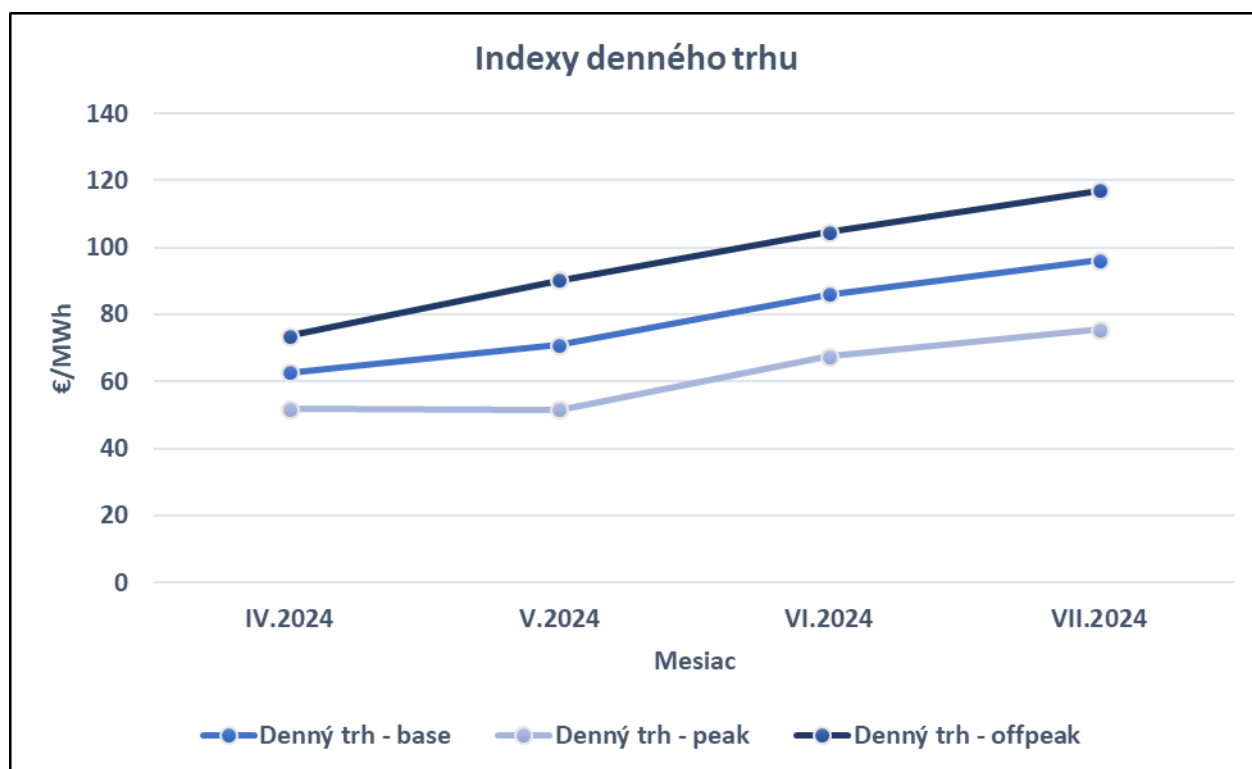
Množstvo elektriny zobchodovanej na organizovanom krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou (GWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Denný trh - predaj	846,650	619,998	581,841	689,444
Denný trh - nákup	630,760	692,156	757,241	837,451
Vnútrodenný trh - predaj	86,328	71,818	90,281	85,212
Vnútrodenný trh - nákup	109,598	73,155	80,392	67,112

Na dennom trhu sa v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšil predaj elektriny o 108 GWh na cca 689 GWh, nákup elektriny sa zvýšil o 80 GWh na cca 837 GWh. Celkom bolo v júli 2024 na dennom trhu zobchodovaných cca 1527 GWh elektriny, čo bolo o 188 GWh elektriny viac ako v predchádzajúcom mesiaci. Na vnútrodennom trhu sa v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu znížil predaj elektriny o 5 GWh na cca 85 GWh, nákup elektriny sa znížil o 13 GWh na cca 67 GWh. Celkom bolo v júli 2024 na vnútrodennom trhu zobchodovaných cca 152 GWh elektriny, čo bolo o 18 GWh elektriny menej ako v predchádzajúcom mesiaci.

9.2. Indexy denného trhu

Indexy denného trhu (€/MWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Denný trh - base	62,68	70,88	85,96	96,21
Denný trh - peak	51,86	51,62	67,41	75,47
Denný trh - offpeak	73,49	90,14	104,51	116,95

Indexy cien na dennom trhu, ktoré vyjadrujú vývoj cien elektriny, v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu vzrástli. Index base bol v júli o 10,3 €/MWh vyšší ako v predchádzajúcom mesiaci, index peak sa zvýšil o 8,1 €/MWh a index offpeak sa zvýšil o 12,4 €/MWh. Pokračovala situácia z predchádzajúcich mesiacov, kedy mesačný index peak bol nižší ako mesačný index offpeak. Hodnoty indexov sa od seba mierne oddialili, keď rozdiel medzi indexom peak a base bol v absolútnej hodnote 20,7 €/MWh (v predchádzajúcom mesiaci to bolo 18,6 €/MWh) a rozdiel medzi indexom base a offpeak bol v absolútnej hodnote tiež 20,7 €/MWh (v predchádzajúcom mesiaci to bolo tiež 18,6 €/MWh).

10. Štatistiky o regulačnej elektrine

10.1. Obstaraná regulačná elektrina

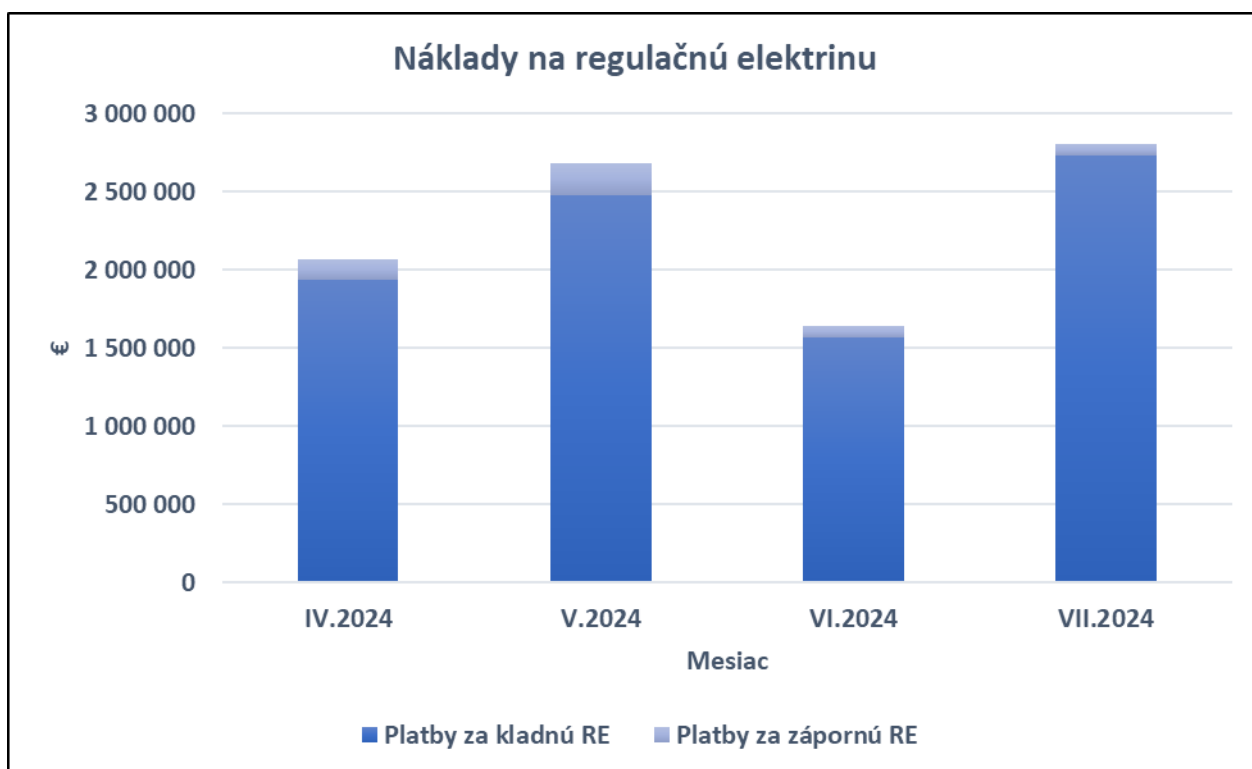
Obstaraná regulačná elektrina (MWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Obstaraná kladná RE	15 417	18 716	11 584	13 437
Obstaraná záporná RE	-18 306	-17 383	-14 127	-18 402
Spolu	33 723	36 099	25 711	31 838

V júli 2024 bolo obstaraných 31,8 GWh regulačnej elektriny, čo bolo o 6,1 GWh (cca o 24 %) viac ako v predchádzajúcom mesiaci. Zvýšilo sa množstvo obstaranej kladnej regulačnej elektriny, ktorej bolo v júli 2024 obstaranej 13,4 GWh, čo bolo o 1,9 GWh (cca o 16 %) viac ako v predchádzajúcom mesiaci a zvýšilo sa aj množstvo obstaranej zápornej regulačnej elektriny, ktorej bolo v júli 2024 obstaranej 18,4 GWh, čo bolo o 4,3 GWh (cca o 30 %) viac ako v predchádzajúcom mesiaci.

10.2. Náklady na regulačnú elektrinu

Náklady na regulačnú elektrinu (€)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Platby za kladnú RE	1 938 308	2 478 410	1 571 845	2 736 354
Platby za zápornú RE	132 301	204 162	68 045	73 232
Spolu	2 070 609	2 682 571	1 639 890	2 809 586

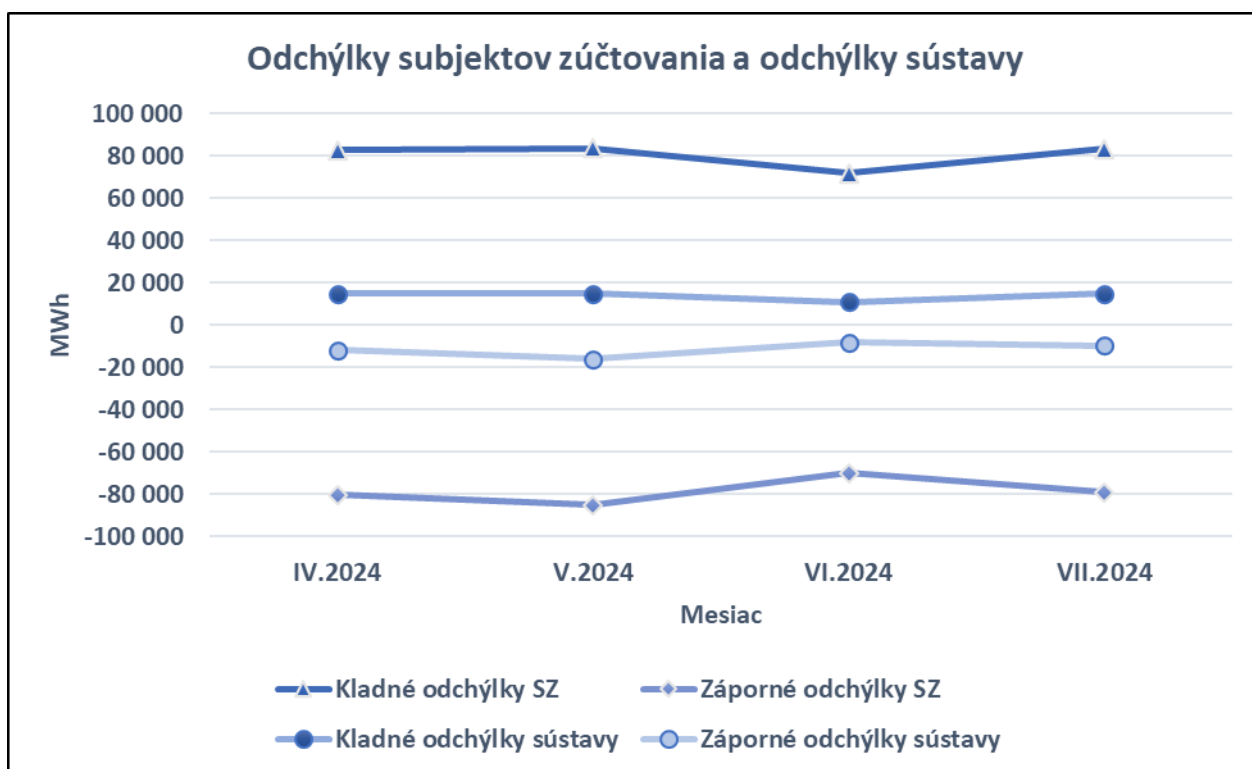

Náklady na kladnú regulačnú elektrinu boli v júli 2024 o 1,164 mil. € vyššie ako v predchádzajúcom mesiaci. Náklady na zápornú regulačnú elektrinu boli v júli 2024 o 5 tis. € vyššie ako v predchádzajúcom mesiaci. Náklady na regulačnú elektrinu celkom boli v júli 2024 o 1,170 mil. € vyššie ako v predchádzajúcom mesiaci.

V percentuálnom vyjadrení je medzimesačné zvýšenie nákladov na kladnú regulačnú elektrinu oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 74 %) významne vyššie ako zvýšenie množstva obstaranej kladnej regulačnej elektriny oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 16 %) a medzimesačné zvýšenie nákladov na zápornú regulačnú elektrinu oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 8 %) je významne nižšie ako zvýšenie množstva obstaranej zápornej regulačnej elektriny oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 30 %).

10.3. Odchýlky subjektov zúčtovania a odchýlky sústavy

Odchýlky subjektov zúčtovania (MWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Kladné odchýlky SZ	82 698	83 398	71 862	83 154
Záporné odchýlky SZ	-80 329	-85 225	-69 947	-78 991
Odchýlky SZ spolu	163 027	168 624	141 809	162 145
Kladné odchýlky sústavy	14 889	14 760	10 801	14 633
Záporné odchýlky sústavy	-11 999	-16 093	-8 258	-9 677
Odchýlky sústavy spolu	26 888	30 854	19 059	24 310

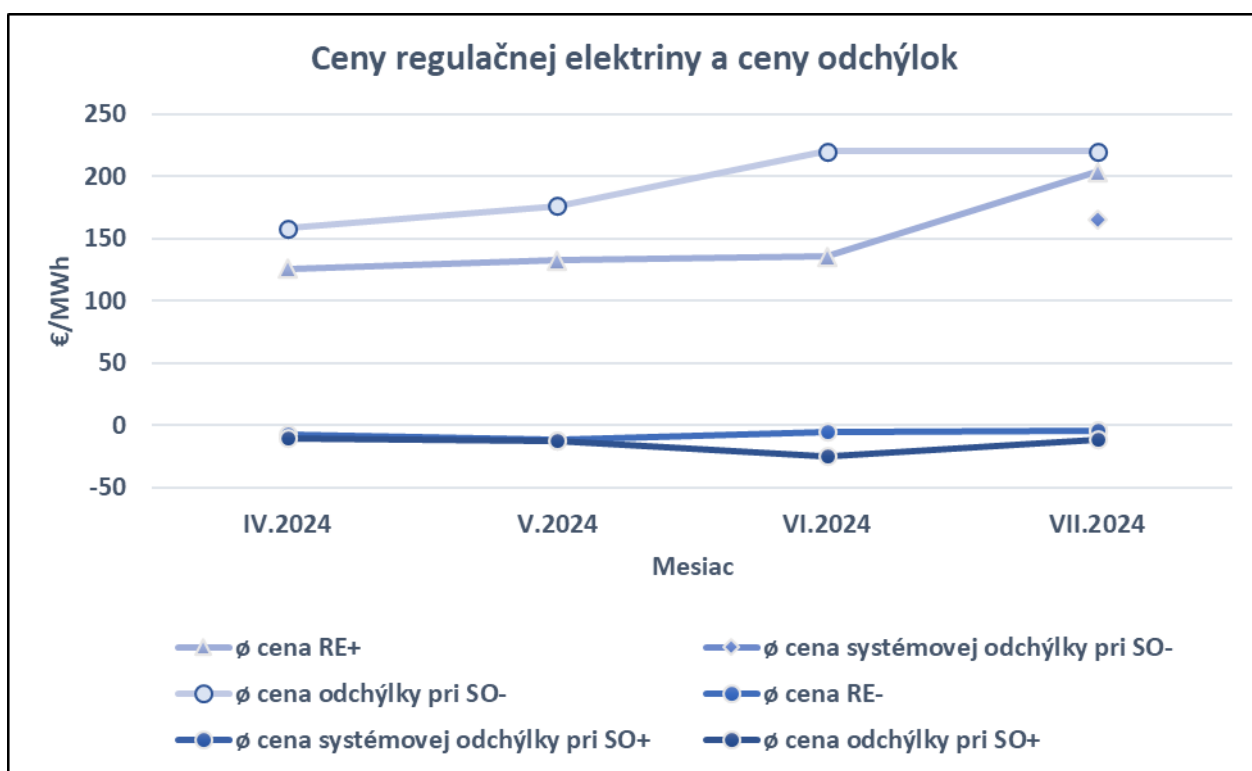

Objem kladných odchýlok subjektov zúčtovania sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 11,3 GWh na 83,2 GWh, objem záporných odchýlok subjektov zúčtovania sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom v absolútnej hodnote zvýšil o 9,0 GWh na 79,0 GWh. Objem odchýlok subjektov zúčtovania sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 20,3 GWh, tzn. o 14 %.

Objem kladných odchýlok sústavy sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 3,8 GWh na 14,6 GWh, objem záporných odchýlok sústavy sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom v absolútnej hodnote zvýšil o 1,4 GWh na 9,7 GWh. Objem odchýlok sústavy sa v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšil o 5,3 GWh, tzn. o 28 %.

10.4. Ceny regulačnej elektriny a ceny odchýlky

Ceny RE a ceny odchýlky (€/MWh)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
∅ cena RE+	125,73	132,42	135,69	203,65
∅ cena systémovej odchýlky pri SO-				164,90
∅ cena odchýlky pri SO-	158,26	176,05	219,99	219,95
∅ cena RE-	-7,23	-11,74	-4,82	-3,98
∅ cena systémovej odchýlky pri SO+				-3,38
∅ cena odchýlky pri SO+	-10,06	-12,27	-24,52	-11,45

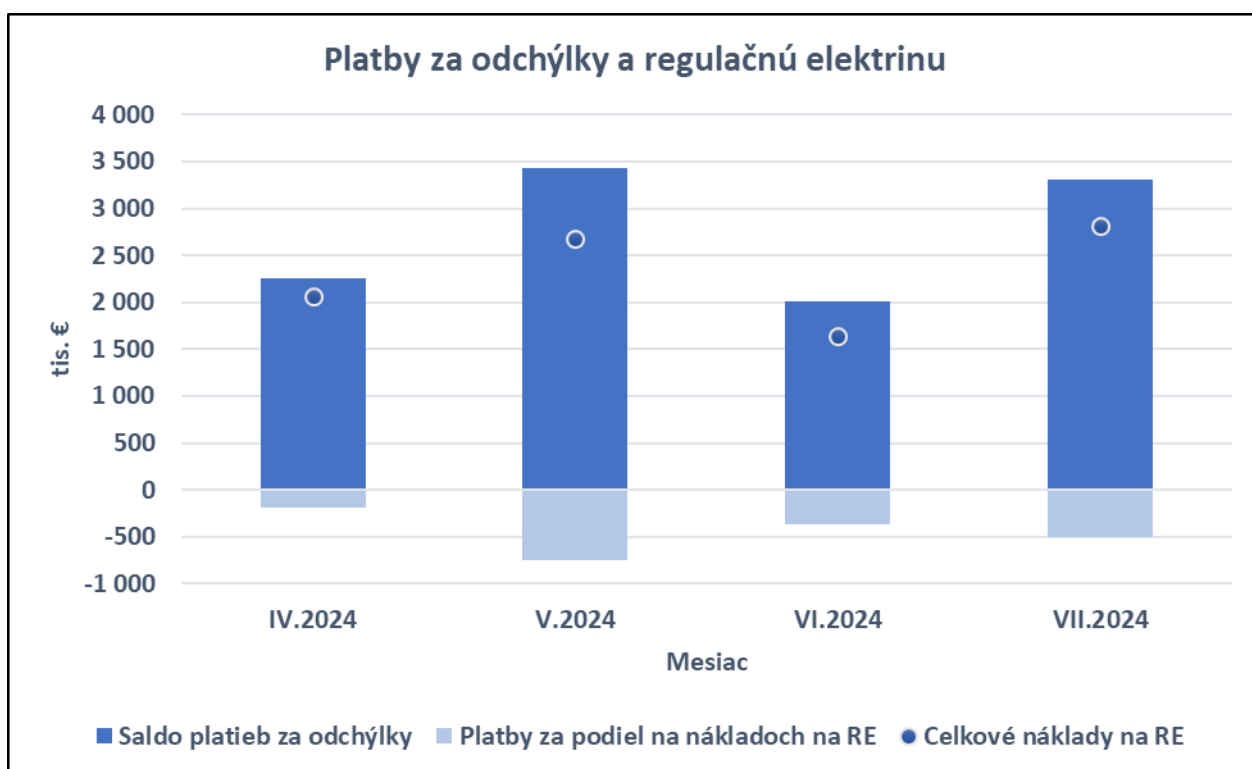
Priemerná cena kladnej regulačnej elektriny v júli 2024 vzrástla oproti predchádzajúcemu mesiacu na hodnotu 203,65 €/MWh. Priemerná cena systémovej odchýlky¹ pri zápornej odchýlke sústavy v júli 2024 bola vo výške 164,90 €/MWh. Priemerná cena odchýlky pri zápornej odchýlke sústavy sa v júli 2024 takmer nezmenila, keď jej hodnota bola 219,95 €/MWh.

Priemerná cena zápornej regulačnej elektriny v júli 2024 v absolútnej hodnote klesla oproti predchádzajúcemu mesiacu na hodnotu -3,98 €/MWh. Priemerná cena systémovej odchýlky¹ pri kladnej odchýlke sústavy v júli 2024 bola vo výške -3,38 €/MWh. Priemerná cena odchýlky pri kladnej odchýlke sústavy v júli 2024 oproti predchádzajúcemu mesiacu v absolútnej hodnote klesla na hodnotu -11,45 €/MWh.

¹ Priemerná cena systémovej odchýlky sa uverejňuje za obdobie od 1.7.2024.

10.5. Platby za odchýlky

Platby za odchýlky (tis. €)	IV.2024	V.2024	VI.2024	VII.2024
Platby za podiel na nákladoch na RE	-184	-755	-372	-504
Saldo platieb za odchýlky	2 255	3 437	2 012	3 314
Saldo platieb za odchýlky a za podiel na nákladoch na RE	2 071	2 683	1 640	2 810
Celkové náklady na RE	2 071	2 683	1 640	2 810

Celkové náklady na regulačnú elektrinu boli v júli 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom vyššie o 1,17 mil. €. Saldo platieb za odchýlky (= súčet záporných platieb za odchýlky, ktoré platia subjekty zúčtovania OKTE a kladných platieb za odchýlky, ktoré platí OKTE subjektom zúčtovania), prevyšovalo výšku nákladov na regulačnú elektrinu a z tohto dôvodu bola výška platieb za podiel na nákladoch na regulačnú elektrinu záporná (-504 tis. €) a platil ich OKTE subjektom zúčtovania.

V percentuálnom vyjadrení je medzimesačné zvýšenie nákladov na regulačnú elektrinu oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 71 %) významne vyššie ako zvýšenie objemu odchýlok subjektov zúčtovania oproti predchádzajúcemu mesiacu (cca o 14 %).